

Vil holde karbonet i jorda: Reidun Pommeresche og Øystein Haugerud er opptatt av jord og hvordan denne skal dyrkes best mulig for å innarbeide mest mulig karbon i nye moldmolekyler som er hentet opp rett ved Mære landbrukskole.

Klimaløsningen kan ligge u

Siden FNs klimapanel slapp sin nye klimarapport har reduksjon av CO₂-utslipp blitt et tema det snakkes om over alt. Karbonbinding i jord er et av tiltakene.

– Vi må tenke på planter, jordliv og jord samtidig for å holde mest mulig karbon i jorda. Slik kan vi få karbon inn i både ulike organiske molekyler i jorda og samtidig øke fruktbarheten i jorda, sier Reidun Pommeresche.

Mens hun løfter opp en liten jordklump forklarer forskeren ved Norsk senter for økologisk

landbruk (Norsøk) hvorfor jord er så viktig når det kommer til å binde mest mulig karbon.

Uenige forskere

Pommeresche legger ikke skjul på at problematikken er komplisert. Det er også stor uenighet mellom fagmiljøene om hva som er de beste miljøtiltakene.

– Dette er komplisert, og forskerne blir ikke enige om hvordan vi skal presentere det og hvem som er den store, stygge ulven. Det diskuteres veldig på forskjellige nivåer, sier hun.

Nylig holdt Pommeresche foredrag under en fagdag om jord på Mære landbrukskole i Steinkjer. Arrangementet er en del av Økonuka som har foregått over hele landet.

Forskeren understreker at det er langt fra enkelt å lagre karbon i jord.

De karbonholdige molekylene

i jorda er nemlig ettertraktede energikilder og byggestoff for organismene i jorda.

– Fra naturens side er det heller ingen automatikk i å lagre store mengder karbon i jord hvor det samtidig produseres og høstes store avlinger, sier hun.

Ulke effekt

Noe av fjernemidiskusjonen er at det er forskjellige karbon-sykluser. Noe av karbonet ble dannet av planter og dyr for millioner av år siden. Dette karbonet slippes ut i atmosfæren først nå. Det har dermed en helt annen effekt enn

karbonet som bindes årlig ved et vekstskifte.

– I et slikt vekstskifte både bindes og slippes ut CO₂ samtidig, sier hun.

Den viktige humusen

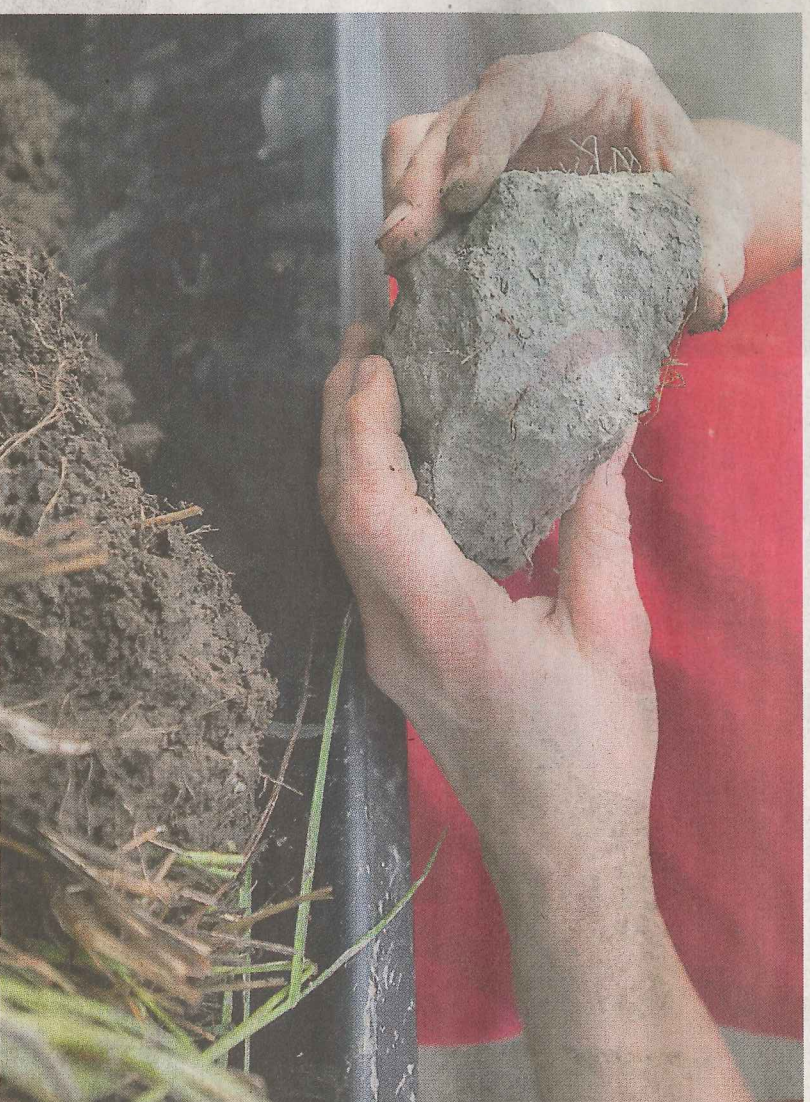
Samtidig gjøres det mye bra for å redusere CO₂-utslipp i jordbruket. Fylkesagronom i Buskerud, Øystein Haugerud, sier både økologiske og konvensjonelle bønder over hele landet har satt i gang ulike tiltak for å binde mer karbon. Forlenging av fotosyntese-perioden er et av tiltakene. I praksis betyr dette først og

dnolekyler. Her er de avbildet med litt jord
Alle foto: Håvard Zeiner

God jord: En god og fruktbar jord er lufttig og har gjerne en del meitemarker som her.

Tettpakket: Slik ser jord hentet fra en kornåker drevet intensivt gjennom mange år. Dette er
skrekkeeksempelet på hvordan jord kan bli om en ikke behandler den riktig.

Under føttene våre

fremst å ha et grønt plantedekke på jorda i så stor del av året som mulig.

Økt karbonbinding i jorda handler også om å få en større andel humus i jorda i form av ulike planterester og karbonrike molekyler. Halvparten av innholdet i humus

og mold er i dag karbon. Undersøkelser viser imidlertid at humusinnholdet i Norge er på vei ned.

– Klarer vi å øke humusinnholdet med én prosent vil det føre til betydelig større lagring av karbon. Men det er ikke lett å øke innholdet av humus, sier han.

Uenighet blant forskere

«Dette er komplisert, og forskerne blir ikke enige om hvordan vi skal presentere det og hvem som er den store, stygge ulven.»

Reidun Pommeresche, forskeren ved Norsk senter for økologisk landbruk

Samtidig binder mat- og forproduksjon via fotosyntesen mye karbon inn i gress, korn og grønnsaker. Problemet er at dette høstes.

– Derfor er det viktig å tilbakeføre husdyrgjødsel og karbonholdige halmrester til jorda slik at sopp, bakterier og meitemark kan innarbeide det i jorda, sier Pommeresche.

Flere agronomer

Landbruksdirektør i Trøndelag, Tore Bjørkli, mener noe av nøkkelen til mer kunnskap om jorda er flere agronomer. Samtidig har

han observert at jorda ofte blir skadelidende av ensidig produksjon og tunge maskiner. Han viste blant annet til at traktorene blir tyngre og tyngre. Dette går utover jordstrukturen.

– I 2017 vi så tydelig at vi fikk en del jorder som var «mishandlet». Vi fikk ikke den jordstrukturen vi ville. Jorda var brutt ned. Det er for mange maskinkjørere og for få agronomer som vet hvordan jorda skal behandles, sier Bjørkli.

Håvard Zeiner

redaksjonen@nationen.no

Notert

Kunst: Svein Bjørkås er tilsatt for ein ny åremålsperiode fram til 2025.

Foto: NTB scanpix

Bjørkås held fram i KORO

Kunst i offentlege rom. Svein Bjørkås har vore direktør i KORO (Kunst i offentlege rom) frå 2013, og no er han tilsatt for ein ny åremålsperiode fram til 2025.

KORO er fagorganet til staten for kunst i offentlege inne- og uterom over heile landet.

– Eg er glad for at Svein Bjørkås takkaja til eit nytt åremål i KORO. KORO spelar ei viktig rolle for å sikre kunst i offentlege rom over heile landet, og dermed også oppdrag for kunstnarar i heile Norge, seier kulturminister Trine Skei Grande.

KORO står overfor store og krevjande oppgaver, som kunsten til det nye regjeringskvartalet, implementering av den nye lokalsamfunnsordninga LOK og ei større satsing på formidlinga av nyprodusert og eldre kunst i den statlege samlinga over heile landet.

– Eg ser fram til å gå laus på ein ny periode saman med dei dyktige kollegaene mine i KORO. Det er stor interesse for kunst i offentlege rom både blant kunstnarar, institusjonar, lokale og regionale styresmakter og eit stort publikum. Vi har interessante oppgaver framfor oss både når det gjeld produksjon, formidling, forvaltning og kunnskapssjølving, seier Svein Bjørkås.

KORO har det overordna forvaltingsansvaret for samlinga av kunst som staten har i offentlege rom. Samlinga omfattar omkring 7.000 verk som er å finne på til saman 920 ulike stader i Noreg og ved norske ambassadar og konsulat i utlandet. @NPK

Vil støtte

KrFs lærenorm

Hjartesak. KS meiner KrFs hjartesak, lærnorma, er underfinansiert med meir enn 100 millionar kroner for neste år. Det vil både Høgre og Ap hjelpe til med, ifølgje DN.

Kommuneorganisasjonen, KS uttrykte denne veka uro for mangel på pengar til å fullfinansiere det andre trinnet i lærnorma.

– Vi vil lytte til KS sitt innspel om å styrke løyvingar knytte til lærnorma. Vi ønsker å fullføre dette, uansett sideval, seier KrF-nestleiar Kjell Ingolf Ropstad til Dagens Næringsliv.

Ifølgje KS-direktør Helge Eide manglar det 105 millionar kroner. Mens KrF står midt i striden om vegvalet er begge fløyene det står mellom, opne for å bidra med støtte. @NPK